

Annex al dossier de premsa

Resum d'objectius i accions del programa Escola Nova 21

La iniciativa vol contribuir a una actualització del sistema educatiu a Catalunya, fonamentada en el consens dels organismes internacionals sobre un propòsit educatiu enfocat a generar competències per a la vida en el context del segle 21, unes pràctiques d'aprenentatge fonamentades en el coneixement de com les persones aprenen, i unes metodologies que permetin mesurar els assoliments de cadascuna de les competències.

El Programa té tres objectius generals:

- a) Crear un marc amb les característiques educatives que hauria de tenir una escola avançada, en base a col·laboracions amb la UNESCO i l'OCDE i treballant conjuntament amb escoles que ja disposin de pràctiques educatives avançades: un propòsit educatiu competencial; mesures d'assoliment d'aprenentatge referides a tots els objectius; pràctiques d'aprenentatge fonamentades en el coneixement de com les persones aprenen; i una organització dirigida a l'aprenentatge de tots els infants, que actualitza la reflexió i tasca educatives i oberta i vinculada a l'entorn.
- b) Generar els procediments i estratègies formatives que possibilitin a les escoles participants la transició sistemàtica des dels models tradicionals d'ensenyament-aprenentatge (en tots els seus graus) al marc d'escoles avançades (en tota la seva diversitat), partint del seu propi projecte educatiu, de tal manera que ofereixin eines que en el futur puguin ser emprades per a generalitzar aquest marc i contribuir també a reformular el perfil professional dels docents i la seva capacitat i formació.
- c) Generar coneixement sobre pràctiques educatives avançades –en particular, metodologies de treball globalitzat interdisciplinar– i de la seva avaluació competencial, així com evidències de l'impacte en l'aprenentatge cognitiu i no-cognitiu.

Accions específiques del programa:

- Es crearà, des del marc comú de referència dels elements que caracteritzen una escola avançada, una comunitat d'escoles amb pràctiques educatives avançades que aprenen entre elles, amb iniciatives i recursos generadors de coneixement i formació, i que comparteixen entre elles i amb el conjunt del sistema avenços i innovació en les estratègies d'aprenentatge i d'avaluació competencial.
- Se sistematitzarà coneixement sobre la metodologia, els sistemes d'avaluació i la formació permanent de les escoles amb pràctiques educatives avançades, i contrastar-lo amb la recerca internacional de referència.
- Es desenvoluparà una protocolització de procés de canvi, basada en el coneixement generat, per a escoles que volen promoure una actualització disruptiva cap a models educatius avançats, que inclogui lideratge per a l'aprenentatge, procés de canvi i d'organització, metodologies de treball globalitzat i d'avaluació competencial, i formació per a l'actualització.
- Es possibilitarà que escoles que ho sol·licitin puguin canviar, des de la seva autonomia i el seu projecte educatiu de centre (PEC), cap al marc comú de referència d'escoles avançades. D'entre els centres participants, 30 comptaran amb l'acompanyament sistemàtic del programa per a esdevenir un laboratori que generi les eines (en fase beta) que es compartiran amb la resta de centres mitjançant les xarxes d'innovació compartida. Es tindrà particularment en compte la diversitat socioeconòmica i sociocultural dels centres, partint d'una organització pedagògica enfocada a la inclusió, que entén la diversitat com un element bàsic a treballar des de plantejaments inclusius, aprofitant el potencial que representen les diferències individuals significatives entre els alumnes per fomentar la cohesió social i fer aprenentatges de la vida real. Aquesta acció pilot contempla una diagnosi a fons de cada centre, la reflexió sobre la necessitat de canviar el paradigma educatiu vigent al centre i l'oportunitat que se'n genera, la vinculació de tots els actors de la comunitat educativa que han de protagonitzar el procés de canvi, la formació i capacitat del professorat i, en darrer terme, la transformació a les aules i al conjunt del centre.
- Es desenvoluparà una modalitat formativa per a educadors de les escoles que volen adoptar les pràctiques avançades, que contempli les metodologies i avaluacions competencials, i basada en una estada en residència a escoles amb pràctiques educatives avançades. D'aquesta manera, es capacitarà i es crearà comunitat entre els equips directius per a un lideratge més efectiu en la transformació del centre educatiu.

– Es duran a terme accions de difusió que expliquin el marc comú de referència i el treball de les escoles amb pràctiques educatives avançades, continuant el camí divulgatiu ja iniciat per moltes d'aquestes escoles. També es desenvoluparà un web i es crearan materials per a que tothom pugui accedir en obert als aprenentatges derivats del programa i de la recerca existent, amb orientació pràctica.

– Es desenvoluparan metodologies de recerca al llarg del programa que donin suport al disseny de pràctiques educatives avançades, dotant així el procés de canvi d'un marc analític que permeti mostrar-ne l'evolució, avaluar-ne l'efectivitat i construir una base de coneixement, en el centre del procés, que l'acompanyi i del que se'n nodreixi a la vegada. Per desenvolupar-ho comptem amb les experteses de les entitats que donen suport a la iniciativa, la col·laboració amb la nova plataforma de recerca EduCatalyst que està impulsant l'equip rectoral de la UOC, i aliances amb grups de recerca i organismes internacionals que presentarem properament.

El model de treball d'Escola Nova 21 suposa un repte en respectar la diversitat i al mateix temps comprometre's que els canvis que es promouran als centres seran exigents, fonamentats, avaluats i sistematitzats. Així és com s'articularà el nou model de xarxes territorials d'innovació compartida, en el que Escola Nova 21 proveirà d'una metodologia de dinamització de les xarxes locals adaptable al context i les necessitats dels centres de cadascuna, i que contempla tallers de millora basats en els coneixements relacionats amb el marc d'escola avançada, trobades amb els centres pioners del pla pilot per compartir el seu procés de canvi, processos d'avaluació compartida dels centres de la xarxa, jornades d'intercanvi entre les comunitats educatives dels centres, i un espai virtual que fomenti la reflexió i el debat i complementi la interrelació presencial.

Simposi sobre Canvi Educatiu

El 23 i 24 de novembre Escola Nova 21 organitzarà un Simposi sobre Canvi Educatiu conjuntament amb la UNESCO i l'OCDE, per aprofundir en els fonaments de les 4 característiques que tota escola hauria de tenir en la societat del coneixement i que, en tant que "marc d'escola avançada", estan a la base de l'objectiu de canvi del programa: (1) Un propòsit educatiu que generi competències per a la vida en el context del segle 21; (2) sistemes de mesurar els assoliments de totes i cadascuna d'aquestes competències; (3) pràctiques d'aprenentatge fonamentades en el coneixement existent de com les persones aprenen; i (4) una organització inclusiva dirigida a l'aprenentatge de tots els infants, que actualitza l'acció educativa i que està oberta i interactua amb el seu entorn.